

K.B. nr. 91 van 29 januari 1935**Art. 1****Art. 1 ...**

Hendrik Vanhees

1. Tekeningen of modellen die vóór 1 januari 1975, dit is vóór de inwerkingtreding van de Benelux tekeningen- en modellenwet (BTMW), beschermd werden door het K.B. nr. 91 van 29 januari 1935 houdende regeling van de maatregelen betreffende de bescherming van de nijverheidstekeningen en -modellen (B.S., 8 februari 1935, 719), kunnen na deze inwerkingtreding in België verder beschermd worden door dit K.B., zonder dat deze bescherming zich uitbreidde tot Nederland of Luxemburg. De art. 1 en 2 van dit K.B. nr. 91 blijven op dergelijke tekeningen en modellen van toepassing (art. 3 van de wet van 1 december 1970 houdende goedkeuring van het Benelux-Verdrag inzake tekeningen of modellen, ondertekend te Brussel op 25 oktober 1966, en van de bijlage, B.S., 29 december 1973, 15039).

2. Krachtens art. 1 K.B. nr. 91 zijn alle tekeningen of modellen waarop het K.B. toepassing vindt, en dus de tekeningen of modellen die vóór 1 januari 1975 door het K.B. beschermd werden, onderworpen aan de bepalingen van de auteurswet van 22 maart 1886 (B.S., 26 maart 1886, 1125. De Nederlandse tekst van de auteurswet van 22 maart 1886 werd vastgesteld door de wet van 26 juni 1981 (B.S., 14 juli 1981, 8947)). Terecht wordt verdedigd dat op de hier bedoelde tekeningen en modellen de oude auteurswet van 22 maart 1886 van toepassing blijft, en niet de actuele auteurswet van 30

juni 1994 (in deze zin: F. GOTZEN, 'Enige inleidende bemerkingen over de toepasselijke wetgeving', in Belgisch auteursrecht van oud naar nieuw, F. GOTZEN (ed.), Brussel, Bruylant, 1996, 11. Contra: F. DE VISSCHER en B. MICHAUX, Précis du droit d'auteur et des droits voisins, Brussel, Bruylant, 2000, 193-194, die pleiten voor de toepassing van de auteurswet van 30 juni 1994, behoudens wat betreft de verkrijging van het recht, en dus o.a. de beschermingsvoorwaarden).

3. In art. 1 K.B. nr. 91 wordt een ruime definitie gegeven van tekeningen en modellen. Onder tekeningen en modellen worden verstaan alle schikkingen van lijnen, van figuren, van kleuren of van plastische vormen, getekend, aangebracht, gegraveerd, gebeeldhouwd, gedreven, gegoten, geweven, geborduurd enz., welke voor doel hebben aan een product een nieuw voorkomen of een eigenaardige vorm te geven. Uit de in art. 1 gegeven definitie vloeit in de eerste plaats voort dat in principe bescherming wordt verleend aan alle mogelijke tekeningen of modellen. De bescherming wordt geboden aan de tekening of het model op zich, waarbij het onbelangrijk is wat het product is waarop de tekening of het model wordt toegepast of waarin het verwerkt is. Uit de definitie van art. 1 K.B. nr. 91 vloeit in de tweede plaats voort dat de geboden bescherming beperkt is tot het voorkomen van een product. Niet beschermd worden de technische kenmerken (eigenschappen) of de vorm die op zichzelf een technisch effect daartelt (vormen die op onafscheidbare of noodzakelijke wijze verbonden zijn met, of inherent zijn aan, een industrieel resultaat) (zie over dit alles o.a.: A. BRAUN en J.J. EVRARD, Droit des dessins et modèles au Benelux, Brussel, Larcier, 1975, 50 e.v., nr. 48 e.v. en 197, nr. 267-268). Art. 1 K.B. nr. 91 brengt tenslotte mee dat een tekening of model slechts beschermd wordt wanneer het aan een product een *nieuw voorkomen* of een *eigenaardige*

vorm geeft. Ondanks het feit dat de tekst van art. 1 K.B. nr. 91 zou kunnen doen vermoeden dat slechts nieuwheid of originaliteit vereist is opdat bescherming zou bekomen kunnen worden, wordt veelal aangenomen dat voor het bekomen van bescherming zowel nieuwheid als originaliteit vereist is (in deze zin: o.a. Cass., 14 januari 1988, T. Aann., 1989, 154, noot M. DEMEUR; Cass., 21 juni 1976, Arr. Cass., 1976, 1183; Cass., 15 maart 1965, Pas., 1965, I, 746; Cass., 2 december 1963, Pas., 1964, I, 11; Cass., 29 april 1960, Arr. Cass., 1960, 773 ; A. BRAUN en J.J. EVRARD, o.c., 199, nr. 200 ; P. RECHT, Le droit d'auteur en Belgique, Brussel, Larcier, 1955, 154, nr. 8. Zie i.v.m. de verschillende opvattingen die in rechtsleer en rechtspraak verdedigd werden o.a. i.v.m. de vraag of de nieuwheid en originaliteit cumulatief aanwezig moeten zijn om bescherming te bekomen, en i.v.m. de inhoud van deze beide beschermingsvoorwaarden: L. DE GRUYSE, 'Modellenbescherming in ontwikkeling?', T.P.R., 1969, 371 e.v., nr. 27 e.v.). De vereiste nieuwheid komt neer op de afwezigheid van anterioriteiten, beoordeeld vanuit een internationaal oogpunt (in deze zin: Brussel, 3 februari 2000, IRDI, 2001, 24). Duidelijk is dat het hier een objectieve nieuwheid betreft: ook al ontwierp men volledig onafhankelijk een tekening die of een model dat, zo blijkt achteraf, reeds bestaat, toch kan er geen sprake zijn van de vereiste nieuwheid. Wel is de vereiste nieuwheid relatief (in deze zin: Brussel, 3 februari 2000, IRDI, 2001, 24; Bergen, 13 februari 1990, J.L.M.B., 1990, 1483, noot J.J. EVRARD; Brussel, 21 februari 1997, Ing. Cons., 1997, 195): het is immers niet nodig dat ieder onderdeel van een model op zich nieuw is of dat één onderdeel nieuw is. Een model kan bestaan uit banale elementen, maar waarbij de combinatie van deze elementen nieuw is (Brussel, 3 februari 2000, IRDI, 2001, 24). Om beschermd te kunnen worden moet het voorkomen zich op één of andere wijze onderscheiden, zelfs als is dit uiterst beperkt, van het

publiek domein (in deze zin: Brussel, 3 februari 2000, IRDI, 2001, 24). Indien het voorkomen een product kan individualiseren ten opzichte van reeds bestaande producten is de vereiste nieuwheid aanwezig (zie hierover: A. BRAUN en J.J. EVRARD, o.c., 200-201, nr. 270 en 271, en de daar aangehaalde rechtsleer en rechtspraak). Van originaliteit is sprake wanneer de tekening of het model getuigt van een intellectuele inspanning van de maker in die zin, dat de maker zijn stempel op de tekening of het model drukte (in deze zin: A. BRAUN en J.J. EVRARD, o.c., 202, nr. 273, B. MICHAUX en N. RIJCKENBERG, 'Auteursrecht en gebruiksvoorwerp. Eigenaardige vorm, originaliteit, duidelijk kunstzinnig karakter, eigen karakter: wat is het nu?' (noot onder Gent, 3 januari 2002, A&M, 2003, 220-221 en Brussel, 3 februari 2000, IRDI, 2001, 24. Volgens een arrest van het Hof van beroep te Gent van 3 januari 2002 (Gent, 3 januari 2002, A&M, 2003, 216, noot B. MICHAUX en N. RIJCKENBERG) is het voor originaliteit reeds voldoende dat de intellectuele bedrijvigheid van zuiver technische aard is, zonder te moeten getuigen van een intellectuele bedrijvigheid die iets laat aanvoelen van de persoonlijkheid van de kunstenaar. Volgens een arrest van het Hof van beroep te Brussel van 21 januari 2003 (Brussel, 21 januari 2003, A&M, 2003, 354 en IRDI, 2003, 26) geldt onder het K.B. nr. 91 het klassieke originaliteitsvereiste niet). Ook hier is de vereiste originaliteit slechts relatief, in die zin dat bescherming kan geboden worden aan de nieuwe en originele combinatie van reeds gekende of tot het publiek domein behorende elementen (in deze zin: A. BRAUN en J.J. EVRARD, o.c., 202 t/m 204, nr. 274, en de daar aangehaalde rechtspraak. Zie o.a. Brussel, 21 februari 1997, Ing. Cons., 1997, 195).

Art. 2**Art. 2 ...**

Hendrik Vanhees

De krachtens de Auteurswet van 22 maart 1886 geboden bescherming (cf. de bespreking van art. 1 van het K.B. nr. 91) bestaat tot 50 jaar na het overlijden, indien het gaat om tekeningen en modellen die werden gecreëerd door een fysiek persoon. Wanneer een rechtspersoon de rechten van een fysiek persoon heeft verworven, blijft deze regel gelden, wat wil zeggen dat de bescherming een einde neemt 50 jaar na het overlijden van de fysieke persoon die zijn rechten overdroeg (A. BRAUN en J.J. EVRARD, Droit des dessins et modèles au Benelux, Brussel, Larcier, 1975, 205, nr. 276). In het geval van tekeningen en modellen geschapen voor rekening van een rechtspersoon, bijv. door één of meer werknemers of door de organen van de rechtspersoon (Gent, 25 juni 1971, R.W., 1971-72, 378), bedraagt de bescherming 50 jaar te rekenen vanaf de schepping. Art. 2 K.B. nr. 91 is ook van toepassing op tekeningen en modellen die ontworpen zijn vóór 18 februari 1935, datum van inwerkingtreding van het K.B. nr. 91, en op die datum nog niet tot het openbaar domein behoorden, en dit met ingang van die inwerkingtreding (Cass., 21 mei 2004, IRDI, 2005, 124).